

**Επεξηγηματικό σημείωμα που συνοδεύει την πρόταση αναθεώρησης των
κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στη γεωργία, τη δασοκομία και
τις αγροτικές περιοχές και του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία στον γεωργικό
τομέα**

Σκοπός του παρόντος σημειώματος είναι να αποσαφηνίσει τον σκοπό και το πεδίο εφαρμογής των προτάσεων αναθεώρησης των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό και τον δασοκομικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές) και του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία στον γεωργικό τομέα (στο εξής: ΚΑΚΓ). Το σημείωμα συνοδεύει τη διαβούλευση σχετικά με τις δύο προτάσεις που θα είναι ανοικτή έως τις 13 Μαρτίου 2022.

Οι πολίτες, οι οργανώσεις και οι δημόσιες αρχές καλούνται να διατυπώσουν τις απόψεις τους σχετικά με τα εν λόγω σχέδια κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς της γεωργίας, της δασοκομίας και των αγροτικών περιοχών. Πέραν της διαβούλευσης, θα πραγματοποιηθούν δύο συναντήσεις με τα κράτη μέλη ώστε να συγκεντρωθούν και οι δικές τους παρατηρήσεις σχετικά με τον ΚΑΚΓ.

Η διαβούλευση σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές ξεκινά με βάση την αγγλική έκδοση του σχεδίου. Σταδιακά, αφού ολοκληρωθούν, θα προστεθούν στον δικτυακό τόπο μεταφράσεις σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ¹. Η διαβούλευση για τον ΚΑΚΓ ξεκινά σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ.

Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να διευκρινίζουν ποια από τις δύο πράξεις αφορούν οι παρατηρήσεις τους.

Επίσης, καλούνται να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους σε ηλεκτρονική μορφή και θα πρέπει να αναφέρουν σαφώς αν η απάντησή τους είναι εμπιστευτική. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει επίσης να παρέχεται και μη εμπιστευτική έκδοχή της απάντησης, που να μπορεί να δημοσιευθεί στον δικτυακό τόπο της ΓΔ Ανταγωνισμού.

1. Πλαίσιο

Οι ισχύοντες κανόνες, οι οποίοι άρχισαν να εφαρμόζονται την 1η Ιουλίου 2014, θα λήξουν στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Οι επιδόσεις τους έχουν αξιολογηθεί και τα αποτελέσματα παρατίθενται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που δημοσιεύθηκε στις 19 Μαΐου 2021². Από την αξιολόγηση προέκυψε ότι, συνολικά, οι υφιστάμενοι κανόνες λειτουργούν μεν ικανοποιητικά, αλλά απαιτούνται ορισμένες στοχευμένες προσαρμογές προκειμένου οι κανόνες να ευθυγραμμιστούν με τις τρέχουσες προτεραιότητες της ΕΕ, ιδίως την επικείμενη νέα Κοινή Γεωργική Πολιτική (στο εξής: ΚΓΠ) και την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία. Μια μελλοντοστραφής εκτίμηση επιπτώσεων βρίσκεται σε εξέλιξη. Τα αποτελέσματα της παρούσας δημόσιας διαβούλευσης θα εμπλουτίσουν αυτή τη διαδικασία.

---

¹ Με εξαίρεση την ιρλανδική, για τη συγκεκριμένη δημόσια διαβούλευση. Ωστόσο, οι επικείμενες πράξεις για τις κρατικές ενισχύσεις θα είναι διαθέσιμες και στην ιρλανδική γλώσσα.

² [Αναθεώρηση των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στη γεωργία, τη δασοκομία και τις αγροτικές περιοχές — Ανταγωνισμός — Ευρωπαϊκή Επιτροπή \(europa.eu\)](#)

Η δημόσια στήριξη στους τομείς της γεωργίας και της δασοκομίας και στις αγροτικές περιοχές εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο της ΚΓΠ. Η δημόσια στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο της ΚΓΠ είναι κρίσιμη για τη διασφάλιση δίκαιου βιοτικού επιπέδου για τον γεωργικό πληθυσμό, τη σταθεροποίηση των αγορών και τη διαθεσιμότητα των προμηθειών που φθάνουν στον καταναλωτή σε λογικές τιμές. Το ισχύον πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις συνάδει με τους κανόνες της ΚΓΠ και οι νέοι κανόνες επιδιώκουν να διατηρήσουν, στο μέτρο του δυνατού, αυτή την προσέγγιση.

Οι δύο πράξεις για τις κρατικές ενισχύσεις θεσπίζουν ένα ειδικό, προσαρμοσμένο πλαίσιο για την κατανομή των δημόσιων πόρων στους τομείς της γεωργίας και της δασοκομίας και στις αγροτικές περιοχές. Η αναθεώρηση επιδιώκει να διασφαλίσει ότι η δημόσια στήριξη είναι ορθά στοχευμένη και συμβάλλει στην επίτευξη σύγχρονης, οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμης γεωργικής παραγωγής και δασών. Στο πλαίσιο αυτό, ένας σημαντικός στόχος πολιτικής ήταν η αναθεώρηση να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας, ιδίως της στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» και της στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα. Το ισχύον πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις έχει ήδη τη δυνατότητα να συμβάλει στη μετάβαση σε μια βιώσιμη και φιλική προς τη βιοποικιλότητα γεωργία. Οι νέοι κανόνες φιλοδοξούν να δημιουργήσουν πρόσθετες δυνατότητες για την επίτευξη των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας.

2. Προτεινόμενες αλλαγές στο σχέδιο των δύο αναθεωρούμενων πράξεων

Από την αξιολόγηση των υφιστάμενων πράξεων για τις κρατικές ενισχύσεις προέκυψε το συμπέρασμα ότι αμφότερες είναι σε γενικές γραμμές κατάλληλες για τον επιδιωκόμενο σκοπό και έχουν επιτύχει τους στόχους τους. Ωστόσο, η αξιολόγηση εντόπισε και ορισμένα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά τον σχεδιασμό των μελλοντικών κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, η αναθεώρηση θέτει τους εξής κύριους στόχους:

- προβλεψιμότητα, ασφάλεια δικαίου και συνοχή στον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων,
- συνοχή με τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας και της ΚΓΠ και
- απλοποίηση, αποτελεσματικότερες διαδικασίες για τις κρατικές ενισχύσεις και μείωση του διοικητικού κόστους.

Η αναθεώρηση των κανόνων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη γεωργία, τη δασοκομία και τις αγροτικές περιοχές ακολουθεί την αξιολόγηση των επιδόσεων των κανόνων του 2014 όσον αφορά τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνοχή και την ενωσιακή προστιθέμενη αξία τους. Η ανάλυση βασίστηκε κυρίως στην πείρα από τη διεκπεραίωση των υποθέσεων και στα εσωτερικά δεδομένα, αλλά συμπεριέλαβε και τα πορίσματα μιας εξωτερικής υποστηρικτικής μελέτης αξιολόγησης και της ανοικτής δημόσιας διαβούλευσης.

Στο παρόν επεξηγηματικό σημείωμα συνοψίζονται οι προτεινόμενες αλλαγές σε σύγκριση με τους ισχύοντες κανόνες. Κάθε πρόταση, στο παρόν σημείωμα, διευκρινίζεται αν αφορά και

τις δύο ή μόνο μία από τις πράξεις για τις κρατικές ενισχύσεις. Όταν προτείνονται σημαντικές αλλαγές πολιτικής, θα αξιολογούνται σε χωριστή εκτίμηση επιπτώσεων.

Σε αναθεώρηση υπόκεινται οι ακόλουθες πτυχές των κανόνων:

- (i) κοινές αρχές αξιολόγησης,
- (ii) συνοχή με τη μελλοντική ΚΓΠ / τον μελλοντικό κανονισμό για τα στρατηγικά σχέδια (στο εξής: κανονισμός για τα ΣΣ),
- (iii) κατάργηση παρωχημένων ή εν μέρει παρωχημένων κανόνων,
- (iv) αλλαγές που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας,
- (v) επέκταση του πεδίου εφαρμογής τού ΚΑΚΓ,
- (vi) αφαίρεση από το πεδίο εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών ορισμένων μέτρων ενίσχυσης που καλύπτονται ήδη από άλλους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, όπως οι κατευθυντήριες γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις (ΚΓΠΕ) και ο γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία (ΕΕ) αριθ. 651/2014 (ΓΚΑΚ),
- (vii) τροποποιήσεις ορισμένων γενικών όρων που διέπουν όλους τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και σε άλλους τομείς της οικονομίας,
- (viii) τροποποιήσεις που αφορούν ειδικά μέτρα ενίσχυσης στον γεωργικό και τον δασοκομικό τομέα.

I. Κοινές αρχές αξιολόγησης

Η τροποποίηση αυτή αφορά και τις δύο πράξεις.

Οι κοινές αρχές αξιολόγησης, που θεσπίστηκαν μέσω της πρωτοβουλίας του 2014 για τον εκσυγχρονισμό των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων (SAM), πρέπει να αναθεωρηθούν υπό το πρίσμα της απόφασης T-356/15, Αυστρία κατά Επιτροπής (απόφαση «Hinkley Point C»). Στην εν λόγω απόφαση, το Δικαστήριο προέβη σε μια σημαντική ερμηνεία του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ. Η προτεινόμενη διαρθρωτική αλλαγή απηχεί αυτή την ερμηνεία.

Η αναθεώρηση των κοινών αρχών αξιολόγησης εντάσσεται σε μια γενική προσέγγιση, κοινή σε όλες τις πρόσφατες αναθεωρήσεις των πράξεων για τις κρατικές ενισχύσεις. Οι προτεινόμενες αλλαγές συνάδουν με αυτές τις άλλες πράξεις για τις κρατικές ενισχύσεις, διατηρώντας παράλληλα ορισμένες διακρίσεις, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες των τομέων της γεωργίας και της δασοκομίας.

II. Συνοχή με τους μελλοντικούς κανόνες της ΚΓΠ και τον κανονισμό για τα ΣΣ

Η τροποποίηση αυτή αφορά και τις δύο πράξεις.

Μολονότι η στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης που συγχρηματοδοτείται από το ΕΓΤΑΑ για τον γεωργικό τομέα εξαιρείται από την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις [πρβλ. άρθρο 145 παράγραφος 2 του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2021/2115](#) (κανονισμός για τα ΣΣ της ΚΓΠ)], η στήριξη που συγχρηματοδοτείται στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ για δασοκομικές και μη γεωργικές δραστηριότητες σε αγροτικές περιοχές υπόκειται πράγματι σε έλεγχο κρατικών ενισχύσεων. Ως εκ τούτου, για να απλοποιηθούν οι διαδικασίες κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης, οι κατευθυντήριες γραμμές του 2014 για τις κρατικές ενισχύσεις και ο ΚΑΚΓ αναπαράγουν τους κανόνες αγροτικής ανάπτυξης.

Η βασιζόμενη στην επικουρικότητα προσέγγιση που θα διέπει τη μελλοντική πολιτική αγροτικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της ΚΓΠ συνιστά νομοτεχνική πρόκληση κατά την κατάρτιση των νέων κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Στο πλαίσιο του προαναφερθέντος κανονισμού για τα ΣΣ της ΚΓΠ, η ΕΕ θα θεσπίσει μεν βασικές παραμέτρους πολιτικής, αλλά εναπόκειται στα κράτη μέλη να προσαρμόσουν τις παρεμβάσεις τους για την αγροτική ανάπτυξη στις ειδικές τους ανάγκες, διατηρώντας τες παράλληλα σύμφωνες με τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας και το νομικό πλαίσιο της νέας ΚΓΠ. Η απουσία συγκεκριμένων κριτηρίων επιλεξιμότητας για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης σε επίπεδο ΕΕ υποδηλώνει ότι ο σχεδιασμός των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό τομέα πρέπει επίσης να αλλάξει.

Η προσέγγιση της επικουρικότητας δεν επιτρέπει να προβλέπεται, στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, όλο το εύρος των δυνατοτήτων και των ρυθμίσεων που ενδεχομένως τα κράτη μέλη θα κρίνουν αναγκαίο να συμπεριλάβουν στα στρατηγικά τους σχέδια. Ως εκ τούτου, στους αναθεωρημένους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις προτείνεται μια γενική ρήτρα τεκμηρίου συμβατότητας για τις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης που περιλαμβάνονται στα στρατηγικά σχέδια, για τις οποίες απαιτείται κάλυψη κρατικής ενίσχυσης. Το εν λόγω τεκμήριο συμβατότητας τελεί υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται ορισμένες γενικές αρχές για τις κρατικές ενισχύσεις: δεν μπορεί να παρέχεται χρηματοδότηση για κεφάλαια κίνησης, εκτός εάν η ενίσχυση παρέχεται υπό μορφή χρηματοδοτικών μέσων· η δημόσια στήριξη δεν μπορεί να συνιστά ενίσχυση λειτουργίας· και δεν μπορεί να χορηγείται σε προβληματικές επιχειρήσεις.

Με αυτή τη ρήτρα συμβατότητας θα διασφαλίζεται η τήρηση των αναγκαίων διαδικασιών ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, ενώ ταυτόχρονα τα κράτη μέλη θα μπορούν να σχεδιάσουν τα στρατηγικά τους σχέδια σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

III. Κατάργηση παρωχημένων ή εν μέρει παρωχημένων κανόνων

Η τροποποίηση αυτή αφορά και τις δύο πράξεις.

Η πρόταση αυτή συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με το προηγούμενο σημείο: οι ισχύοντες ειδικοί όροι συμβατότητας σε μεγάλο βαθμό αναπαράγουν επακριβώς τη νομοθεσία για την αγροτική ανάπτυξη που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της ΚΓΠ το 2013. Δεδομένου ότι η ΚΓΠ έχει αλλάξει, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις πρέπει να προσαρμοστούν αναλόγως. Επιπλέον, με την πάροδο του χρόνου, ορισμένοι όροι έχουν καταστεί παρωχημένοι εν όλω ή εν μέρει. Όπου απαιτείται, τα αναθεωρημένα κείμενα περιλαμβάνουν επικαιροποιήσεις.

IV. Αλλαγές που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας

Οι τροποποιήσεις αυτές αφορούν και τις δύο πράξεις.

Το ισχύον πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις έχει ήδη τη δυνατότητα να συμβάλει στη μετάβαση σε μια βιώσιμη και φιλική προς τη βιοποικιλότητα γεωργία. Ως εκ τούτου, δεν είναι αναγκαία η ριζική αναθεώρηση των υφιστάμενων κανόνων.

Με την αναθεώρηση επιδιώκεται η θέσπιση ακόμη πιο φιλόδοξων κανόνων, ικανών να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις το οποίο θα συμβάλει επαρκώς στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, όπως εκφράζονται στη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», στη στρατηγική για τη βιοποικιλότητα για το 2030, και στη δασική στρατηγική για το 2030, αλλά και στους στόχους που τίθενται με τον ευρωπαϊκό νόμο για το κλίμα.

Επιπλέον, από την αξιολόγηση προέκυψε ότι η υιοθέτηση ορισμένων μέτρων, τα οποία θα μπορούσαν να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας, ήταν πολύ χαμηλή για να έχει κάποιον αντίκτυπο.

Ως εκ τούτου, προτείνεται η προσαρμογή ορισμένων από τα υφιστάμενα μέτρα προκειμένου να βελτιωθούν τα κίνητρα για τους γεωργούς και τους δασοκόμους ώστε να συμμετέχουν σε δράσεις που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας. Δίνεται ιδιαίτερη προσοχή σε θέματα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή.

V. Επέκταση του πεδίου εφαρμογής του ΚΑΚΓ

Ορισμένα μέτρα ενίσχυσης δεν μπορούσαν να συμπεριληφθούν στο πεδίο εφαρμογής του ισχύοντος ΚΑΚΓ όταν εκδόθηκε το 2014, διότι η Επιτροπή δεν διέθετε τότε επαρκή πείρα στη διεκπεραίωση των υποθέσεων. Πλέον, πληρούν τις απαιτήσεις του εξουσιοδοτικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/1588, ώστε να συμπεριληφθούν στον ΚΑΚΓ. Τα μέτρα παρατίθενται κατωτέρω.

Όσον αφορά τον γεωργικό τομέα, προτείνεται να συμπεριληφθούν:

- ενισχύσεις για την αποζημίωση γεωργών για ζημιές που προκλήθηκαν από προστατευόμενα ζώα και
- ενισχύσεις για την αποζημίωση γεωργών λόγω μειονεκτημάτων που σχετίζονται με περιοχές Natura 2000.

Όσον αφορά τον τομέα της δασοκομίας, ο ΚΑΚΓ περιλαμβάνει ήδη συγχρηματοδοτούμενα μέτρα ενίσχυσης. Προτείνεται να προστεθούν ορισμένα μέτρα ενίσχυσης που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από εθνικούς πόρους για:

- τη δάσωση και τη δημιουργία δασικών εκτάσεων,
- γεωργοδασοκομικά συστήματα,
- την πρόληψη και την αποκατάσταση ζημιών σε δάση,
- επενδύσεις που βελτιώνουν την ανθεκτικότητα και την περιβαλλοντική αξία των δασικών οικοσυστημάτων,
- ειδικά ανά περιοχή μειονεκτήματα που προκύπτουν από ορισμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις,
- επενδύσεις σε υποδομές σχετικές με την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό ή την προσαρμογή του τομέα της δασοκομίας,

- επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στη μεταποίηση, διακίνηση και εμπορία δασικών προϊόντων,
- τη διατήρηση των γενετικών πόρων στη δασοκομία και
- για τη φάση εκκίνησης οργανώσεων παραγωγών στον τομέα της δασοκομίας.

Τέλος, όσον αφορά τις αγροτικές περιοχές, προτείνεται να συμπεριληφθούν:

- ενισχύσεις για βασικές υπηρεσίες και ανάπτυξη χωριών σε αγροτικές περιοχές, συγχρηματοδοτούμενες από το ΕΓΤΑΑ,
- ενισχύσεις για δαπάνες που πραγματοποιούνται από ΜΜΕ που συμμετέχουν σε έργα ΤΑΠΤΚ ή σε έργα των επιχειρησιακών ομάδων της ΕΣΚ και
- περιορισμένα ποσά ενίσχυσης σε ΜΜΕ που επωφελούνται από έργα ΤΑΠΤΚ ή έργα επιχειρησιακών ομάδων της ΕΣΚ.

VI. Αφαίρεση από το πεδίο εφαρμογής ορισμένων μέτρων ενίσχυσης που καλύπτονται ήδη από άλλους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις

Η τροποποίηση αυτή αφορά και τις δύο πράξεις.

Προτείνεται να αφαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών ορισμένα μέτρα ενίσχυσης που καλύπτονται ήδη από άλλες πράξεις για τις κρατικές ενισχύσεις, ιδίως από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 651/2014 (γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία) και από τις κατευθυντήριες γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις.

Η αλλαγή αυτή αφορά μέτρα ενίσχυσης υπέρ των αγροτικών περιοχών. Αποσκοπεί στο να εξαλειφθούν τυχόν παράλληλοι, διπλοί ή ενδεχομένως αποκλίνοντες όροι για τα ίδια μέτρα ενίσχυσης. Η πρόταση προσδιορίζει μέτρα για τα οποία δεν απαιτούνται ειδικοί τομεακοί κανόνες, καθώς ο σκοπός αυτός καλύπτεται πλήρως από άλλες πράξεις για τις κρατικές ενισχύσεις: ενισχύσεις για επενδύσεις που αφορούν τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων σε μη γεωργικά προϊόντα, την παραγωγή βαμβακιού, επενδύσεις για τη δημιουργία και την ανάπτυξη μη γεωργικών δραστηριοτήτων, ενισχύσεις για δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης και ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες.

VII. Τροποποιήσεις ορισμένων γενικών όρων που διέπουν το σύνολο των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις

Προτείνονται οι ακόλουθες αλλαγές, οι οποίες ισχύουν γενικά για όλα τα μέτρα κρατικών ενισχύσεων, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο εκάστοτε ειδικό σύνολο κανόνων:

Επιλογές απλουστευμένου κόστους:

Η τροποποίηση αυτή αφορά τις κατευθυντήριες γραμμές.

Επί του παρόντος, ο ΚΑΚΓ προβλέπει τη δυνατότητα χρήσης επιλογών απλουστευμένου κόστους για τις συγχρηματοδοτούμενες ενισχύσεις. Προτείνεται να συμπεριληφθούν παρόμοιες διατάξεις στις κατευθυντήριες γραμμές και να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής της επιλογής αυτής σε ορισμένα μέτρα ενίσχυσης που δεν συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ.

Οι επιλογές απλουστευμένου κόστους έχουν ήδη γίνει δεκτές στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών (για τα συγχρηματοδοτούμενα μέτρα), βάσει αναλογικής ερμηνείας του ΚΑΚΓ. Εξάλλου, οι ισχύουσες κατευθυντήριες γραμμές προβλέπουν ήδη τη δυνατότητα χρήσης «τυπικών παραδοχών» για το κόστος σε ορισμένους τύπους ενισχύσεων. Ως εκ τούτου, η μέθοδος του απλουστευμένου κόστους θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε διάφορα είδη ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων ενίσχυσης που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από εθνικούς πόρους. Δεδομένης της φύσης της ενίσχυσης, ο κίνδυνος υπεραντιστάθμισης είναι περιορισμένος: στους τομείς της γεωργίας και της δασοκομίας, οι ενισχύσεις χορηγούνται κυρίως στο πλαίσιο καθεστώτων μεγάλης κλίμακας, οι δικαιούχοι είναι σχεδόν αποκλειστικά ΜΜΕ και τα ποσά των ενισχύσεων είναι χαμηλά.

Παρέκκλιση από την απαίτηση υποβολής αντίστροφου σεναρίου στην περίπτωση ενίσχυσης προς μικρούς δήμους:

Η τροποποίηση αυτή αφορά τις κατευθυντήριες γραμμές.

Σύμφωνα με τον ορισμό των ΜΜΕ³, οι δήμοι θεωρούνται μεγάλες επιχειρήσεις ανεξάρτητα από το πραγματικό τους μέγεθος. Ως εκ τούτου, κατά την υποβολή αίτησης για ενίσχυση, υποχρεούνται να υποβάλλουν αντίστροφο σενάριο.

Αυτό προκαλεί προβλήματα, ιδίως (αλλά όχι αποκλειστικά) στους μικρούς δήμους, όσον αφορά τις ενισχύσεις για τοπικές δασικές υποδομές. Ως εκ τούτου, προτείνεται να εξαιρεθούν από την απαίτηση υποβολής αντίστροφου σεναρίου οι μικροί δήμοι με ετήσιο προϋπολογισμό κάτω των 10 εκατ. EUR και λιγότερους από 5 000 κατοίκους. Δεδομένου του τύπου των εν λόγω ενισχύσεων (ενισχύσεις για τοπικές και δασικές υποδομές), κρίνεται ότι μια τέτοια τροποποίηση δεν θα προκαλέσει κίνδυνο στρέβλωσης του ανταγωνισμού.

Η παρέκκλιση θα αφορά ειδικά τις κατευθυντήριες γραμμές. Δεν προβλέπονται παρόμοιες παρεκκλίσεις σε άλλες πράξεις για τις κρατικές ενισχύσεις. Ωστόσο, κρίνεται ότι, στο σημερινό πλαίσιο, η παρέκκλιση αυτή δικαιολογείται, δεδομένου του πολύ μεγάλου αριθμού μικρών δήμων στους οποίους οι ενισχύσεις για τοπικές και δασικές υποδομές είναι κρίσιμες για τη διατήρηση της ζωής των αγροτικών περιοχών.

VIII. Τροποποιήσεις που αφορούν ειδικά μέτρα ενίσχυσης στον γεωργικό και τον δασοκομικό τομέα

Ενισχύσεις για επενδύσεις στον γεωργικό τομέα

Οι τροποποιήσεις αυτές αφορούν και τις δύο πράξεις.

---

³ Παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής, της 25ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 193 της 1.7.2014, σ. 1).
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:32014R0702>

- Οι ισχύοντες κανόνες προβλέπουν διαφοροποιημένη ένταση ενίσχυσης, κυμαινόμενη από 30 % έως 75 %. Προκειμένου να ευθυγραμμιστούν οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις με τη νομοθεσία για την αγροτική ανάπτυξη, προτείνεται να θεσπιστεί ένα γενικό επίπεδο έντασης ενίσχυσης 65 % για αμφότερες τις ενισχύσεις, τόσο της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής όσο και της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων. Δεδομένων των διαρθρωτικών μειονεκτημάτων και περιορισμών που αντιμετωπίζουν, η υψηλότερη ένταση ενίσχυσης έως και 85 % διατηρείται για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές.
- Οι ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις επιτρέπουν επενδυτικές ενισχύσεις που αποσκοπούν στη συμμόρφωση των γεωργών με νέες απαιτήσεις που επιβάλλονται βάσει του δικαίου της Ένωσης για περίοδο 12 μηνών κατά μέγιστο από την ημέρα κατά την οποία καθίστανται υποχρεωτικές. Οι ενισχύσεις αυτές δεν φαίνεται να είναι σύμφωνες με τις γενικές αρχές για τις κρατικές ενισχύσεις, καθώς ενδέχεται να μην έχουν χαρακτήρα κινήτρου. Επιπλέον, μπορεί εμμέσως να συνιστούν κίνητρο για καθυστερήσεις στην εφαρμογή των νέων προτύπων. Κάτι τέτοιο θα παραβίαζε το δίκαιο της Ένωσης και θα αντέβαινε στους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας. Ως εκ τούτου, προτείνεται να αφαιρεθούν οι ενισχύσεις αυτές από το πεδίο εφαρμογής των επικείμενων κανόνων.
- Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, όσον αφορά τις γεωργικές και δασοκομικές επενδύσεις, οι ενισχύσεις για την αγορά γης περιορίζονται στο 10 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της εκάστοτε ενέργειας — εξαιρουμένης της αγοράς γης για ενέργειες που αφορούν τη διατήρηση του περιβάλλοντος, όπου το ποσοστό μπορεί να είναι υψηλότερο. Με τους νέους κανόνες προτείνεται να επεκταθεί αυτή η δυνατότητα και σε ενέργειες που αφορούν τη διατήρηση του πλούσιου σε άνθρακα εδάφους. Η παρέκκλιση αυτή συνάδει με τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας.
- Όσον αφορά τις ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς, εάν τα εν λόγω συμβάντα μπορούν να αποδοθούν στην κλιματική αλλαγή, προτείνεται να εισαχθεί στους νέους κανόνες όρος σύμφωνα με τον οποίο οι δικαιούχοι θα πρέπει, όπου είναι δυνατόν, να συμπεριλαμβάνουν στην αποκατάσταση μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι ζημιές και οι απώλειες από παρόμοια γεγονότα στο μέλλον. Ο όρος αυτός αποσκοπεί στο να αποτυπωθεί η σύνδεση μεταξύ της επαναλαμβανόμενης επέλευσης τέτοιων συμβάντων και της κλιματικής αλλαγής και να δοθούν κίνητρα στους τομείς της γεωργίας και της δασοκομίας για εφαρμογή γεωργικών πρακτικών προσαρμοσμένων στην κλιματική αλλαγή.

Ενισχύσεις για την πρόληψη, τον έλεγχο και την εξάλειψη ασθενειών των ζώων και ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από ασθένειες ζώων

Η τροποποίηση αυτή αφορά τις κατευθυντήριες γραμμές.

Οι ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις επιτρέπουν τη χορήγηση ενισχύσεων για την αντιστάθμιση των δαπανών για την πρόληψη, τον έλεγχο και την εξάλειψη των ασθενειών των ζώων και για την αποκατάσταση των αντίστοιχων ζημιών. Για να είναι επιλέξιμη η δαπάνη, η ζωική ασθένεια πρέπει να περιλαμβάνεται στον κατάλογο του

Παγκόσμιου Οργανισμού για την Υγεία των Ζώων ή στον κατάλογο που παρατίθεται στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ) 2016/429. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, δεν μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση για νεοεμφανιζόμενες ασθένειες των ζώων. Ωστόσο, η ενωσιακή νομοθεσία στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας των τροφίμων προβλέπει μέτρα και για τις νεοεμφανιζόμενες ασθένειες των ζώων, υπό τους ίδιους όρους με εκείνους που ισχύουν για τις καταγεγραμμένες ασθένειες. Προτείνεται να προσαρμοστούν αναλόγως οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής τους και στις νεοεμφανιζόμενες ασθένειες.

Ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από χωροκατακτητικά ξένα είδη και για την πρόληψη, τον έλεγχο και την εξάλειψη χωροκατακτητικών ξένων ειδών

Η τροποποίηση αυτή αφορά τις κατευθυντήριες γραμμές.

Οι ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις δεν αντιμετωπίζουν την εξάπλωση χωροκατακτητικών ξένων ειδών στην επικράτεια της ΕΕ. Τα εν λόγω ξένα είδη εισάγονται τυχαία και συχνά προκαλούν σημαντικές ανισορροπίες και ζημιές στη βιοποικιλότητα της ΕΕ, ενώ ενδέχεται να θέτουν σε κίνδυνο τα τοπικά και περιφερειακά είδη που χρησιμοποιούνται για γεωργικές δραστηριότητες.

Για να είναι η δαπάνη επιλέξιμη για ενίσχυση, τα εν λόγω χωροκατακτητικά είδη πρέπει να περιλαμβάνονται στον κατάλογο που εγκρίνει η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1143/2014. Προτείνεται να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών και στις ζημιές που προκαλούνται από τα χωροκατακτητικά είδη που περιλαμβάνονται στον εν λόγω κατάλογο, ώστε να καταστεί δυνατή η χορήγηση ενισχύσεων για την πρόληψη και την εξάλειψή τους και να αποκαθίστανται οι ζημιές από χωροκατακτητικά ξένα είδη.

Ανθρακοδεσμευτική γεωργία

Η τροποποίηση αυτή αφορά τις κατευθυντήριες γραμμές.

Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, μπορούν ήδη να υποστηριχθούν διάφορα μέτρα ανθρακοδεσμευτικής γεωργίας. Τα μέτρα αυτά θα διατηρηθούν: π.χ. επενδυτικές ενισχύσεις, ενισχύσεις για γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικές δεσμεύσεις και δεσμεύσεις για την καλή διαβίωση των ζώων, ενισχύσεις για μειονεκτήματα που σχετίζονται με το δίκτυο Natura 2000 και την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα, ενισχύσεις για τη βιολογική γεωργία κ.λπ.

Οι προτεινόμενοι νέοι κανόνες προβλέπουν επίσης (σύμφωνα με τον κανονισμό για τα ΣΣ) τη δυνατότητα στήριξης «συλλογικών συστημάτων και συστημάτων ενίσχυσης με βάση τα αποτελέσματα». Στις περιπτώσεις που τα συστήματα αυτά μνημονεύονται στις νέες κατευθυντήριες γραμμές (π.χ. ενισχύσεις για γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικές δεσμεύσεις, ενισχύσεις για δασοπεριβαλλοντικές και κλιματικές υπηρεσίες και για τη διατήρηση των δασών), διευκρινίζεται ότι περιλαμβάνουν και τα συστήματα ανθρακοδεσμευτικής γεωργίας. Αυτή η ειδική αναφορά στην ανθρακοδεσμευτική γεωργία συνάδει με τη στρατηγική για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και με τον ευρωπαϊκό νόμο για το κλίμα. Επιπλέον, προκειμένου να αυξηθεί η επί του παρόντος χαμηλή αξιοποίηση των δασοπεριβαλλοντικών κλιματικών υπηρεσιών, προτείνεται να θεσπιστεί η δυνατότητα παροχής χρηματικού κινήτρου ίσου με έως το 120 % των επιλέξιμων δαπανών για υπηρεσίες που σχετίζονται με

τη βιοποικιλότητα, το κλίμα, το νερό ή το έδαφος και για συλλογικά συστήματα με βάση τα αποτελέσματα, όπως είναι τα συστήματα ανθρακοδεσμευτικής γεωργίας στη δασοκομία.